

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. γ

A2. β

A3. δ

A4. γ

A5. α

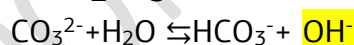
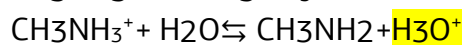
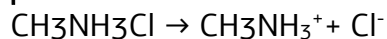
ΘΕΜΑ Β

B1.

α. Σωστό

η απόδειξη στο σχολικό βιβλίο σελ. 153 τεύχος β

β. Σωστό

γ. Λάθος

${}_{24}\text{Cr}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$ έχει 6 μονήρη e^-

δ. Σωστό

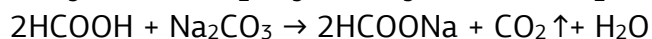
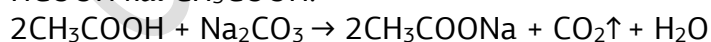
$2\text{pOH} = \text{pK}_w \Leftrightarrow 2\text{pOH} = \text{pOH} + \text{pH} \Leftrightarrow \text{pOH} = \text{pH}$ άρα ουδέτερο διάλυμα

ε. Λάθος

και με θέρμανση στους 300°C παρουσία Cu.

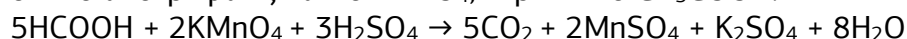
B2.

Προσθέτουμε Na_2CO_3 στα δοχεία και παρατηρείται έκλυση αερίου CO_2 σε αυτά που περιέχουν HCOOH και CH_3COOH .

Στα δοχεία που παρατηρείται έκλυση αερίου CO_2 , προστίθεται μικρή ποσότητα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .

Στο δοχείο που παρατηρείται αποχρωματισμός του KMnO_4 περιέχει το HCOOH , ενώ αυτό που δεν το αποχρωματίζεται το KMnO_4 , περιέχει το CH_3COOH .

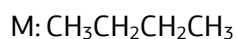
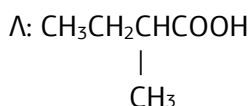
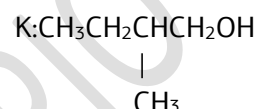
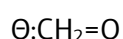
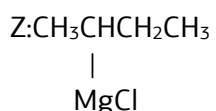
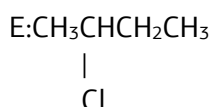
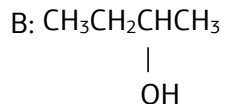
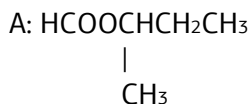

Στα άλλα 2 δοχεία προσθέτουμε μεταλλικό Na. Στο δοχείο που περιέχεται η 2-βουτανόλη εκλύεται αέριο H_2 , ενώ στο δοχείο που περιέχεται οξαλικό νάτριο δεν παρατηρείται έκλυση αερίου.

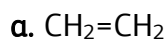

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

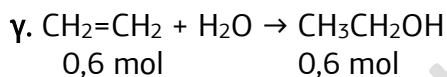

Γ2.

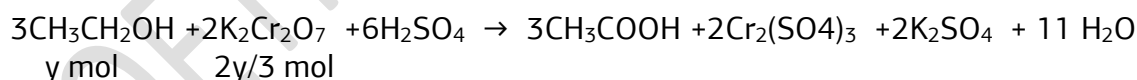
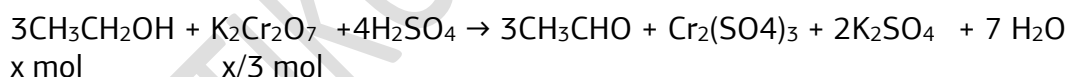
β. Από την αρχή διατήρησης της μάζας έχουμε:

$$m_{\text{πολυμερούς}} = m_{\text{μονομερούς}} = 5 \text{ g}$$

Έστω x mol CH_3CH_2OH μετατρέπονται σε CH_3CHO και y mol CH_3CH_2OH μετατρέπονται σε CH_3COOH

$$x + y = 0,6 \text{ mol} \quad (1)$$

Για το $K_2Cr_2O_7$ έχουμε:

$$n_{0\lambda} = c \cdot V = 0,35 \cdot 1 = 0,35 \text{ mol}$$

$$x/3 + 2y/3 = 0,35 \text{ mol} \Leftrightarrow x + 2y = 1,05 \text{ mol} \quad (2)$$

από (1) και (2)

$$x = 0,15 \text{ mol } CH_3CHO \quad (\Gamma)$$

$$y = 0,45 \text{ mol } CH_3COOH \quad (\Delta)$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

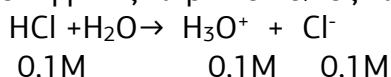
Για την NH_3 : $n_1 = c_1 \cdot V_1 = 0,2 \cdot 0,5 = 0,1 \text{ mol}$

Για το HCl : $n_2 = c_2 \cdot V_2 = 0,4 \cdot 0,5 = 0,2 \text{ mol}$

	$\text{NH}_3 + \text{HCl} \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl}$		
Αρχ.	0,1	0,2	-
Α/Π	-0,1	-0,1	0,1
Τελ.	-	0,1	0,1

$c'_{\text{HCl}} = 0,1 \text{ M}$

Εφόσον επιτρέπονται οι προσεγγίσεις τα pH του δ/τος καθορίζεται από το ισχυρό οξύ

$[\text{H}_3\text{O}^+] = 0,1 \text{ M}$ ή $\text{pH} = 1$

Δ2.

Για το NH_4Cl : $n = c \cdot V = 0,1 \cdot 0,1 = 0,01 \text{ mol}$,

Για το HCl : $n = c \cdot V = 0,1 \cdot 0,1 = 0,01 \text{ mol}$

Για το NaOH : $n = c \cdot V = 0,1 \cdot 0,15 = 0,015 \text{ mol}$

	NaOH	+	HCl	$\rightarrow$	NaCl	+	H_2O
Αρχικά (M):	0,015 mol		0,01 mol				
αντιδρ. – Παρ.	-0,01 mol		-0,01 mol		0,01 mol		
Τελ.	0,005 mol		-		0,01 mol		

	NaOH	+	NH_4Cl	$\rightleftharpoons$	NH_3	+	NaCl	+	H_2O
Αρχικά (M):	0,005 mol		0,01 mol		0,01 mol				
αντιδρ. – Παρ.	-0,005 mol		-0,005 mol		0,005 mol		0,005 mol		
Τελ.	-		0,005 mol		0,005 mol		0,015 mol		

$c_{\text{NH}_3} = 0,005 / 0,25 = 0,02 \text{ M}$

$c_{\text{NH}_4\text{Cl}} = 0,005 / 0,25 = 0,02 \text{ M}$

Το τελικό διάλυμα είναι ρυθμιστικό άρα:

$$[\text{OH}^-] = K_b \cdot \frac{c_{\text{NH}_3}}{c_{\text{NH}_4^+}} \Leftrightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-5} \frac{0,02}{0,02} \Leftrightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-5} \text{ M}$$

Άρα $\text{pOH} = 5$ και $\text{pH} = 9$

$[\text{Na}^+] = 0,06 \text{ M}$

$[\text{Cl}^-] = 0,08 \text{ M}$

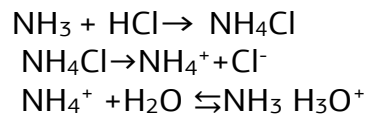
$[\text{NH}_4^+] = 0,02 \text{ M}$

$[\text{OH}^-] = 10^{-5} \text{ M}$

$[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-9} \text{ M}$

Δ3.

α.

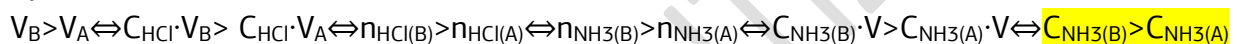
Στο ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης το διάλυμα είναι όξινο, άρα κατάλληλος δείκτης για την ογκομέτρηση είναι το ερυθρό του μεθυλίου, όπου το Ι.Σ. θα περιλαμβάνεται στην περιοχική αλλαγής χρώματος του δείκτη αυτού (4,7-6,2) και όχι η φαινολοφθαλείνη που έχει περιοχική αλλαγής χρώματος σε βασικό περιβάλλον.

Συνεπώς ο μαθητής Β θα έχει προσδιορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια τη συγκέντρωση της NH_3

β. Χρησιμοποιώντας τη φαινολοφθαλείνη, που αλλάζει χρώμα σε βασικό περιβάλλον, ο μαθητής Α θα δει μεταβολή χρώματος του δείκτη με την προσθήκη μικρής ποσότητας από το πρότυπο διάλυμα του HCl .

Αντίθετα ο μαθητής Β θα δει μεταβολή χρώματος μετά την προσθήκη αρκετής ποσότητας οξέος, (όξινο περιβάλλον)

Άρα

γ. Φύση του ηλεκτρολύτη: Τα πολυπρωτικά οξέα παρουσιάζουν πολλά κατακόρυφα τμήμα-τα, ενώ τα μονοπρωτικά ένα κατακόρυφο τμήμα.

Ισχύς του ηλεκτρολύτη: Όσο πιο ασθενές είναι το οξύ και η βάση που ογκομετρείται, τόσο μικρότερο είναι και το μήκος του κατακόρυφου τμήματος της ογκομέτρησης.

Επιμέλεια: Καραδέμτρος Θεόδωρος
Πατάκη Ζωή